

Projekt Comenius

Tri leta sodelovanja osnovne šole Železniki v projektu Comenius – skupaj s šolami iz Avstrije, Grčije in Škotske so oblikovali projekt **Kultura nas zблиžuje**

Koordinatorica Tadeja Šuštar

*Osnovna šola Železniki je bila v jeseni 2001 sprejeta v projekt Comenius, ki je ena izmed izobraževalnih akcij Evropske skupnosti. Spodbuja mednarodno sodelovanje med šolami, strokovni razvoj pedagogov, učenje tujih jezikov in razvoj medkulturne zavesti. S tem omogoča kakovostnejše izobraževanje in mu daje evropsko razsežnost. Vključenost šole v projekt ni pomenila le tega, da je bila šola odprta navzven, ampak je spodbujala tudi boljše sodelovanje na šoli, ker je projekt zahteval medpredmetno sodelovanje in sodelovanje različnih razredov. Glavna naloga je bila dejavna vključenost učencev. Projekt so poimenovali *Striking the Right Note – Let Culture Bring Us Together* ali slovensko *Kultura nas zблиžuje*. V njegovem okviru so sodelovali s šolami s Škotske (Osnovna šola Glenisla), iz Avstrije (Osnovna šola Irrsdorf) in Grčije (25. osnovna šola Solun). S pomočjo prazničnih vsebin, božiča in velike noči ter tradicije dežele, ki so jih učenci in učitelji posredovali drug drugemu, so se naučili veliko zanimivega o kulturi drugih in nekaj novega o sebi.*

Vsebina izmenjav

V treh letih sodelovanja so učenci OŠ Železniki predstavili glasbeno, plesno, dramsko/pripovedno, rokodelsko in umetniško izročilo vrstnikom v Glenisli, Irrsdorfu in Solunu. Z izmenjavami pa so začeli graditi svoje znanje o kulturi Škotske, Avstrije in Grčije. V prvem letu so spoznali otroške pesmi, ki jih v posameznih deželah prepevajo v božičnem in velikonočnem času, ter otroške ljudske in popularne pesmi. Iz Železnikov so v Evropo potovale: Kaj se vam zdi pastirci vi, Tam stoji pa hlevček, Marko skače, Moj očka ima konjička dva, Na planincih lušno, Sinička se je usedla, Trili, trili, trilili, Pomladno kolo, Popotnica, Sonce za krta in Veseli tobogan.

Šole so drugo leto za partnerske šole odplesale svoje narodne plesne, dramatisirale nekaj zgodb ali pravljic ter predstavile svoje značilne rajalne igre. Folklorna skupina PŠ Selca je zaplesala: Ob bistrem potočku je mlin, Tapožugano in Venček gorenjskih plesov. V Železnikih so uprizorili: Mojco Pokrajculjo, Babico Zimo in Muco Copatarico ter

odplesali najbolj priljubljene rajalne igre: Bela, bela lilija, Rdeči, rdeči tulipan, Potujemo na Češn'co, Abraham 'ma sedem sinov in Rdeče češnje.

Zadnje leto je bilo posvečeno tradicionalnim izdelkom, kulinaričnim dobrotam in umetniškim stvaritvam. Druga drugi so šole v projektu predstavile, kaj izdelujejo in jedo v času božiča in velike noči, ter izdelke tradicionalnih obrti. Vsaka je izbrala vsaj enega odličnega umetnika iz svojega okolja in se mu posvetila v eni od izmenjav. Iz Slovenije so na Škotsko, v Avstrijo in Grčijo tako potovali Ivan Grohar, čipke, dražgoški kruhki, pred njimi pa tudi potica, božični piškoti, voščilnice ter dekorativni predmeti, značilni za čas božiča in velike noči.

Prejet material, posnetke, izdelke, opise, predstavitev in ilustracije so si učenci in učitelji vsakokrat skrbno ogledali, se o njih pogovorili ter se ob vsaki izmenjavi po eno pesem, ples, rajalno igro ali dramatizacijo partnerske šole tudi naučili oziroma še sami preizkusili svojo ustvarjalnost in ročno spretnost, ko so po prejetih idejah izdelovali različne izdelke. Ustvarjanje je bilo veliko lažje, ker se je vsaka projektna skupina na šoli, tako v Glenisli, Irrsdorfu, Solunu kot v Železnikih, potrudila, da je nalogo podprla z ilustrativnimi podatki in materialom.

Sopotniki izmenjav

Ob sami témi so šole vedno poskrbele, da je k naslovniku v paketu pripotovalo tudi čim več podatkov, ki so pripomogli k boljšemu razumevanju njih in njihove kulture. Najprej so se učenci in učitelji potrudili, da so v sliki in besedi predstavili svojo šolo, kraj in deželo. Vrstniki so poskusili naučiti drug drugega v svojem jeziku pozdraviti in šteti do deset. Poleg tega so z vsako izmenjavo posredovali tudi z njo povezane podatke. Iz Železnikov so tako vrstnikom po Evropi pisali o sv. Miklavžu, jaslicah, starih ljudskih instrumentih, maškarah in maskah, gregorčkih, pirhanju, butaricah iz bršljana itd. Zanimivo je bilo izvedeti, da imajo v božičnem času v Avstriji tako kot pri nas navado postaviti jaslice in da tako v Grčiji kot na Škotskem v tem času veliko koledujejo. Obišče jih vsaj en dobri mož, ki jim prinese darila. Povsod okrasijo zimzeleno drevo. V vseh sodelujočih državah se na podoben način veselijo pomladi, poznajo maškare, praznujejo veliko noč in izdelujejo pirhe. Učenci so se povezali še preko pisem in si poiskali svoje dopisovalce. V Železnikih so projektu Kultura nas zbližuje posvetili tudi dan šole, ki je v aprilu 2003 učencem ter učiteljem predmetne stopnje približal sodelovanje štirih šol.



Predstavitve Ivana Groharja.
Interpretacija slike Jez v
Železnikih skozi likovno
ustvarjanje učencev 7. r.
devetletke, avtorice:
Neža Pagon, Katja Kejžar,
Maja Markelj in Sabina Šturm
iz 7. g.
Likovni pedagog:
Janez Hafner.

Poblíže so spoznali projekt in njegov namen kakor tudi dežele njihovih partnerskih šol, njihovo kulturo, geografske značilnosti in različne zanimivosti. Veliko podatkov so lahko črpali kar iz izmenjav v okviru projekta, iskali pa so jih tudi po internetu, enciklopedijah, revijah in učbenikih. Ob tem so nastali vsebinsko zanimivi in vizualno estetski plakati. Projekt je z vsemi omenjenimi dejavnostmi iz izmenjave v izmenjavo pridobival na pomenu in vsebinski pestrosti. Glavni razlog vsebinske rasti je bila uglašena in odgovorna skupina koordinatorjev, ravnateljev, učiteljic in učiteljev, ki so projekt vodili in se srečevali na projektnih sestankih, na katerih so podrobno načrtovali sodelovanje in naloge.

Projektne sestanki

Jeseni 2001 so se prvič srečali v Solunu, v Grčiji, kjer so projekt postavili na trdne in plodne temelje. Načrt sodelovanja za prvo leto, ki so ga koordinatorji oblikovali na pripravljalnem sestanku na Norveškem, so z manjšimi spremembami skoraj v celoti obdržali. Dodali so le še datume in začelo se je

zares. Pomladi so v Irrsdorfu, v Avstriji, projekt oziroma njegov potek prvič lahko ovrednotili. Vsi prisotni so se strinjali, da je njihov projekt uspešen, ker so izpeljali vse naloge, ki so si jih zadali. Na sestanku so tudi razrešili nastale težave in vprašanja ter se dogovorili o nadaljnjih aktivnostih. Tretji sestanek je jeseni 2002 potekal v Glenisli na Škotskem in četrti maja 2003 v Železnikih. Peti in šesti sestanek sta tako kot prvi in drugi potekala v jeseni v Solunu in pomladi v Irrsdorfu. Vsem projektnim sestankom je bilo skupno, da so ob srečanju predstavnikov partnerskih šol najprej ocenili potek projekta in preverili, če so izpeljali vse zadane naloge. Vedno so predstavniki šol poročali, če so projekt lahko kje predstavili in kakšni so bili odmevi. Načrtovali so tudi nadaljnje aktivnosti in se, predvsem na pomladnem srečanju, dogovorili, kako bodo oblikovali letno poročilo, ki ga je vsaka šola morala sestaviti in poslati Nacionalni agenciji. Seveda so znali združiti prijetno s koristnim in so obisk izkoristili tudi za zблиževanje in spoznavanje različnih kultur. Gostje so vsakič imeli možnost, da



Predstavitev oblikovanja škotskega umetnika Charlesa Rennie Mackintosha. Interpretacija njegovih vzorcev skozi likovno ustvarjanje učencev in učenk Osnovne šole Glenisla na Škotskem.



Krašenje pirhov. Učenke 5. f: Polona Peternelj, Darja Prevč, Anja Lotrič.
Likovni pedagog: Janez Hafner.

so obiskali šolo in se srečali z učenci in celotnim učiteljskim zborom. Imeli so tudi svojih pet minut za predstavitev svoje dežele, njene kulture in običajev. Na vsakem projektnem sestanku so se gostitelji izjemno potrudili, da so gostom približali življenje in delo šole, predstavili izobraževalni sistem, kulturo in deželo. Pri tem so jim pomagali ljudje, ki oblikujejo življenje in delo v kraju oziroma mestu in okolici. V Železnikih so kolegom iz tujine predstavili delo centralne kot tudi podružničnih šol. Prehodili oziroma prevozili so Železnike, po dolgem bolj kot počez, se odpravili do starega mestnega jedra, kamnitih mostov, cerkva in muzeja. Obiskali so sosednje vasi in v Sorici doživeli glasbeno in likovno delavnico, v Zabrdu pa nepozabni koncert. Ogledali so si tudi Ljubljano, Škofjo Loko, Bled in Bohinj in izkusili ter okusili še katero izmed slovenskih posebnosti.

Projekt je bil zelo uspešen

Šolsko življenje je gotovo pestrejšo ob živi prisotnosti drugih kultur. Projekti Comenius pa niso samo prinesli kulture v šolo, temveč so šoli dali tudi

možnost, da je delovala navzven. Učenci in učitelji so drugim trem šolam preko sodelovanja predstavljali svojo kulturo, šolo in deželo. Projekt je torej združeval in povezal štiri evropske dežele ter tesneje povezal učitelje in učence ene šole. Naloga, ki so si jih zadali, so bile zahtevne, kljub temu da so bile vključene v učni načrt, a zelo nagradujoče. Ob dejavnem predstavljanju lastne kulture so učenci kot učitelji ugotovili, da je v Železnikih in okolici veliko pokazati ter da moramo in moremo biti na to zelo ponosni. To je prava hrana naši samozavesti, ki ob dejstvu, da ni ničesar, kar bi morali drugim zavidati, zraste in se krepi. Izredna potrditev, da projekt ni bil uspešen le v očeh akterjev, je bilo povabilo s strani evropske komisije, da se projekt Kultura nas zbližuje predstavi v Bruslju na prireditvi Teden Comenius. Na prireditvi so odpotovali štirje učenci, ki jim je bil teden jezikovnih aktivnosti tudi namenjen. Nekaj dni so bili tako ambasadorji Slovenije tudi učenci in učiteljci iz Železnikov. Seveda brez denarja vsega tega ne bi bilo. Finančna sredstva Evropske skupnosti so omogočila realizacijo projekta in tudi pomoč s strani Občine Železniki je projektu zagotovila večjo uspešnost.



Ideja za velikonočno voščilnico iz Grčije.



Ideja za velikonočno voščilnico iz Avstrije.

In takšno je mnenje ravnatelja OŠ Železniki

Slovenija se bo kot ena najmanjših članic Evropske skupnosti morala uveljavljati s svojim znanjem in razpoznavnostjo. To nam lahko uspe samo, če bomo složno delali na vseh področjih. Prav gotovo bo učinek največji, če bomo v tem smislu vzgajali našo mladino in hkrati mladim v drugih deželah Evrope prikazali način življenja prinas.

Naši osnovni šoli je bila pred tremi leti dana možnost prispevati svoj delež k uveljavljanju Slovenije v Evropi. To priložnost smo z veseljem izkoristili, čeprav smo hkrati vedeli, da s tem sprejemamo veliko novih zadolžitev. Ves naš trud je bil poplačan z navdušenjem, s katerim so se naši učenci lotili zadanih nalog.

Ocenjujemo, da smo s sodelovanjem v tem projektu uspešno prispevali svoj delež k prepoznavnosti in k mednarodnemu uveljavljanju Slovenije, k odpravljanju napačnih predstav o

drugih narodih in s tem povezanih predsodkov, k spoznavanju bogate kulturne dediščine Evrope in tudi k predstavitvi Slovenije kot turistično zanimive dežele.

Neizbrisen pečat je projekt pustil tudi v samem šolskem kolektivu. Prispeval je namreč k izboljšanju sodelovanja med učitelji(cami) različnih razredov in različnih predmetov, kar ugodno vpliva tudi na sam pouk. Ta učinek je bil lepo viden na prireditvi 16. maja 2003, ko smo predstavili dosežke prvih dveh let.

Uspeh projekta je predvsem posledica zavzetega dela celotnega projektnege tima, za kar se vsem sodelavcem iskreno zahvaljujem, še posebej pa profesorici angleščine Tadeji Šuštar, ki je vsa ta leta projekt izjemno dobro vodila.

Ravnatelj OŠ Železniki France Rant

Triletno sodelovanje tudi z imeni in izmenjanim

Prvo leto izmenjave: GLASBA IN GLASBENA DEDIŠČINA		
Naloga, čas	Učitelji/ce in učenci/ke	Vsebina izmenjave
Božična izmenjava, december 2001	Učenci in učenke 1., 2., 3. in 4. razreda centralne in podružnične šole Selca, Urša Kalan, Antonija Rant, Minka Rant,	Tam stoji pa hlevček, Kaj se vam zdi pastirci vi
Ljudska pesem, februar 2002	Jerneja Šturm, Petra Peternelj, Anka Rakovec, Mojca Berce, Marija Gasser,	Marko skače, Moj očka 'ma konjička dva, Na planincih lušno biti
Pomladna/velikonočna/pustna naloga, marec 2002	Irena Bradeško, Barbara Demšar, Danica Triler, Petra Potočnik, Majda Demšar, Mateja Markelj, Marjeta Potočnik,	Trili, trili, trilili, Pomladno kolo, Sinička se je usedla gor na drobno vejico
Otroške moderne pesmi, maj 2002	Damjana Mohorič, Andreja Bogataj, Melita Drol, Danica Mohorič, Marjeta Naglič in Damjana Božnar	Sonce za krta, Popotnica, Veseli tobogan
Po vsaki izmenjavi	Naučili so se po eno izmed prejetih pesmi vsake od partnerskih šol.	

Drugo leto izmenjave: DRAMA IN PLES		
Naloga, čas	Učitelji/ce in učenci/ke	Vsebina izmenjave
Narodni ples, oktober 2002	Folklorna skupina PŠ Selca, učenci 1., 3., 4. in 5. razreda, Sonja Čenčič, Barbara Demšar, Danica Triler,	Ob bistrem potočku je mlin, Tapožugana, Venček gorenjskih plesov
Dramatizacije pravljic in zgodb, januar 2003	Jerneja Šturm, Majda Demšar, Marija Gasser, Marjeta Demšar, Marjeta Naglič in Jože Reya	Mojca Pokrajculja, Babica Zima, Muca Copatarica
Rajalne igre, april 2003		Abraham 'ma sedem sinov, Rdeče češnje, Bela, bela lilija, Rdeči, rdeči tulipan, Potujemo na Češnj'co
Po vsaki izmenjavi	Naučili so se po en ples, rajalno igro in dramatisirali po eno zgodbo vsake partnerske šole.	

Tretje leto izmenjave: IZDELKI DOMAČE OBRTI IN STVARITVE UMETNOSTI		
Naloga, čas	Učitelji/ce in učenci/ke	Vsebina izmenjave
Božični izdelki, december 2003	Učenci in učenke 1., 2., 3., 4. in 5. razreda, Andreja Bogataj, Irena Bradeško, Janja Rojc, Jerneja Šturm, Barbara Demšar, Damjana Feltrin, Minka Rant,	Božične voščilnice, božični okraski, božični piškoti, božične ideje partnerskih šol v izvedbi OŠ Železniki
Velikonočni izdelki, februar 2004	Urša Kalan, Antonija Rant, Marjeta Potočnik, Danica Mohorič, Marija Gasser, Majda Demšar, Mateja Markelj, Janez Hafner, Damijana Božnar, Damjana Kaplja in Irena Benedičič	Velikonočne dekoracije: piščančki, kokoši, zajčki, vozički, vrtnice, vezeni prtički; gregorčki, pirhi, potica in velikonočne dobrote
Izdelki tradicionalnih/ lokalnih obrti, izvorni izdelki, slikarji, maj 2004		Izvirni izdelki, tradicionalni izdelki, o Ivanu Groharju, dražgoški kruhki, čipke
Po vsaki izmenjavi	Po prejetih idejah in receptih so ustvarjali izdelke.	

Pri vseh izmenjavah so na različne načine sodelovali tudi Alenka Bertoncej, Marjeta Demšar, Janez Hafner, Primož Šmid, Franc Rant in Tadeja Šuštar.

